

Chambre des Représentants		Kamer der Volksvertegenwoordigers	
Session de 1930-1931	N° 71		Zittingsjaar 1930-1931
BUDGET N° 4IV. AMENDEMENTS, N° 31.	SÉANCE du 15 janvier 1931	VERGADERING van 15 Januari 1931	BEGROOTING N° 4IV. AMENDEMENTEN N° 31.

BUDGET

du Ministère de la Justice pour l'exercice 1931

RAPPORTFAIT AU NOM DE COMMISSION (1)
PAR M. JENNISSEN

MADAME, MESSIEURS,

Des observations qui ont été formulées dans les sections et à la Commission spéciale du Budget de la Justice, plusieurs concernent le travail législatif. Que, par exemple, l'on exprime le désir de voir nommer à nouveau des juges de paix dans les cantons où les titulaires, disparus ou retraités, ont été remplacés par des juges voisins, c'est l'occasion de penser au Projet de loi portant réduction du personnel des Cours et Tribunaux, déposé au Sénat par M. le Ministre de la Justice, le 24 novembre 1925 et dont le rapport est du 14 décembre 1926. Qu'un échange de vues se produise sur les réformes à apporter au statut des aliénés, on pense aussitôt au Projet de loi sur le régime juridique des malades mentaux présenté, à la Chambre, par le Gouvernement le 6 juin 1928 et dont le rapport date de près d'un an. Et il en est ainsi de beaucoup de questions qui préoccupent les membres du Parlement : du travail excellent pourrait être accompli si nous disposions de plus de séances, si notamment les interpellations et les discussions de budgets ne se prolongeaient parfois outre mesure. Il y a de profondes révisions qui s'imposent concernant nos lois civiles, pénales, judiciaires. Nous sommes dans beaucoup de domaines en retard sur les législations étrangères. Puissions-nous, après avoir liquidé certains grands sujets politiques qui nous tourmentent, aborder le labeur juridique qui nous attend.

BEGROOTING

van het Ministerie van Justitie voor het dienstjaar 1931

VERSLAGNAMENS DE COMMISSIE (1)
UITGEBRACHT DOOR DEN HEER JENNISSEN

MEVROUW, MIJNE HEEREN,

Vele van de opmerkingen die werden uitgebracht in de Afdelingen en in de Bijzondere Commissie van de Justitie, slaan op het werk der wetgeving. Wanneer men bijvoorbeeld den wensch uitdrukt dat opnieuw vrederechters zouden benoemd worden in de kantons waar deze magistraten, verdwenen of gepensionneerd, werden vervangen door de naburige rechters, denken wij aan het Wetsontwerp tot vermindering van het personeel der Hoven en Rechtbanken, in den Senaat ahangig gemaakt door den Minister van Justitie op 24 November 1925, en waarvan het verslag dagteekent van 14 December 1926. Wanneer van gedachten gewisseld wordt over de noodige hervormingen aan het Statuut van de krankzinnigen, denken wij dadelijk aan het Wetsontwerp betreffende het juridisch stelsel van de geesteskranken, in de Kamer door de Regeering ingediend op 6 Juni 1928, en waarvan het verslag, ongeveer een jaar geleden, werd neergelegd. En dit geldt voor vele vraagstukken waarover de parlementsleden zich bezorgd maken : veel goed werk zou kunnen verricht worden indien wij over meer vergaderingen beschikten, wanneer namelijk de interpellaties en de behandeling der begrootingen niet zoo buitenmatig lang duurden. Grondige wijzigingen dienen gebracht om onze burgerlijke, strafrechtelijke en andere wetten van rechtskundige aard. Op velerlei gebied staan wij ten achter bij de buitenlandsche wetgeving. Laten wij hopen, na het afhandelen van enkele groote en lastige politieke vraagstukken, den juridischen arbeid die op ons wacht, te kunnen aanvatten.

Le présent rapport n° 71 a été distribué le 23 janvier 1931. (Art. 4 de la résolution de la Chambre, relative à l'examen des Budgets.)

Dit verslag n° 71 werd rondgedeeld op 23 Januari 1931. (Art 4 van het besluit van Kamer betreffende de behandeling van de Begrootingen.)

Rasquinet, De Schryver, De Winde, Hallet, Jennissen, Koelman, Mathieu (J.), Pepin, Romsée, Sinzot, Soudan, Van Dievoet, Van der Gracht ;

2° les membres désignés par les Sections : MM. Mundeleer, De Bruycker, Van Isacker, Jacques, Vandevelde (J.), Destrée.

Rasquinet, De Schryver, De Winde, Hallet, Jennissen, Koelman, Mathieu (J.), Pepin, Romsée, Sinzot, Soudan, Van Dievoet, Van der Gracht ;

2° de leden door de Afdelingen aangeduid : MM. Mundeleer, De Bruycker, Van Isacker, Jacques, Vandevelde (J.), Destrée.

Le budget lui-même et l'administration de la Justice ont donné lieu à quelques critiques :

Un membre se plaint des pouvoirs exagérés d'interne-ment confiés aux Juges des Enfants. Il est certain que les honorables magistrats qui ont les pouvoirs considérables leur conférés par la loi du 15 mai 1912, ne sauraient être trop prudents : enlever à sa famille un enfant, qui n'a commis peut-être que des fautes vénielles, le remettre pour une période prolongée à une institution, pas toujours parfaite, est un acte grave et qui doit demeurer exceptionnel.

Le même membre, abordant un autre ordre d'idées, a estimé que ce qu'on appelle les délits de chasse et forêts, devraient être traités comme de simples contraventions et être jugés par les tribunaux de police.

..

Un autre de nos Collègues déplore la faiblesse des Parquets vis-à-vis des scandales de Bourse et il croyait savoir que les plaignants se voient arrêter dans leurs plaintes par l'exigence de consignations importantes, commandée par certaines circulaires ministérielles.

Nous avons interrogé sur ce point M. le Ministre de la Justice qui nous a répondu :

« Mon Département ne trouve pas trace d'une circulaire relative aux consignations à faire dans les affaires financières et le Procureur Général me dit qu'il n'en a pas non plus connaissance. »

D'autres renseignements, il apparaît que la consignation n'est réclamée que dans le cas où le délit, relevé par la plainte, est vraiment très douteux et où il serait hasardeux d'exposer, dans des expertises coûteuses, l'argent de l'Etat.

..

La Commission spéciale a eu son attention attirée sur la subvention d'un million et demi prévue par le budget (article 38) à titre surtout de subsides extraordinaires à des provinces, à des communes, à des œuvres et à des établissements de bienfaisance et l'on regretta, en même temps que la modicité de la somme inscrite, les inégalités de fait qui existent entre les Commissions d'assistance publique, les unes très riches et sans charges excessives, les autres, surtout dans de nouveaux centres industriels, très pauvres et obérées de devoirs écrasants. Voici deux questions, et leurs réponses, qui furent adressées au nom de la Commission, à l'honorable Ministre de la Justice :

1° Quelles sont les communes dont la commission d'assistance publique a des charges disproportionnées avec ses ressources ?

Réponse. — Le département ne possède pas ce renseignement. Les budgets et les comptes des commissions d'assistance publique n'étant pas soumis à l'approbation du Roi.

2° Quelles sont les commissions d'assistance publique qui, depuis trois ans, ont demandé des subsides pour construire des hospices, etc., combien leur fut-il alloué et quelles ont été leurs dépenses à ce sujet ?

De begrooting zelve en de administratie van de Justitie gaven aanleiding tot eenige critiek :

Een lid klaagde over de te ver gaande macht tot interneering die aan de Kinderrechters gegeven wordt. Het is zeker dat de achtbare magistraten die over de groote macht beschikken, welke de wet van 15 Mei 1912 hun verleent, niet te voorzichtig kunnen zijn; aan een gezin een kind ontnemen dat misschien slechts kleine fouten heeft begaan, het toevertrouwen voor een lang tijdperk aan eene instelling die niet altijd volmaakt is, is een ernstige daad die altijd de uitzondering moet blijven.

Hetzelfde lid was van meening, op een ander gebied, dat, wat men jachtmisdrijven noemt, als eenvoudige overtredingen door de politierechtbanken zou moeten behandeld worden.

..

Een ander lid klaagt over de zwakheid der parketten tegenover de beursschandalen, en meent te weten dat de aanklagers belemmerd worden in hunne vorderingen door de moeilijkheid der consignaties welke voortvloeien uit sommige ministerieele omzendbrieven.

Wij hebben daarover den Minister van Justitie onder- vraagd, die ons heeft geantwoord :

« Mijn Departement vindt geen spoor van een rondschrijven betreffende consignaties in financiezaken en de Procureur generaal verklaart mij dat ook hij daarvan geen kennis heeft. »

Uit verdere inlichtingen blijkt, dat de consignatie niet geëischt wordt dan wanneer het wanbedrijf, in de aanklacht aangegeven, werkelijk twijfelachtig is en het dien- volgens vermetel zou wezen het geld van den Staat aan een kostbaar deskundigen-onderzoek te wagen.

..

De aandacht van de bijzondere Commissie werd gevestigd op de tegenmoetkoming van anderhalf miljoen (art. 38 der begrooting) als buitengewone toelagen te verleen aan provinciën, aan gemeenten, aan werken en instellingen van weldadigheid; zij betreurde dat de som zoo gering was, alsmede dat er in feite zooveel ongelijkheid bestond onder de Commissiën van openbaren onderstand : de eene zijn rijk zonder zware lasten te moeten dragen, terwijl andere, vooral in de nieuwe nijverheidscentra, arm zijn en tevens tegenover zware verplichtingen staan. In verband daarmee, werden, namens de Commissie, twee vragen tot den achtbaren minister gericht; wij laten ze hier volgen met het antwoord er bij :

1° Welke zijn de gemeenten waar de Commissie van openbaren onderstand lasten te dragen heeft welke niet evenredig met hare geldmiddelen zijn ?

Antwoord. — Het Departement bezit deze inlichting niet. De begrootingen en rekeningen der Commissiën van openbaren onderstand worden den Koning niet ter goed- keuring voorgelegd.

2° Welke zijn de Commissiën van openbaren onderstand welke, sedert drie jaren, toelagen hebben gevraagd om godshuizen en dergelijke te bouwen? Hoeveel werd hun toegekend? Welke uitgaven deden zij dienaangaande ?

Réponse. — Subsidés accordés pour constructions hospitalières pendant les années 1928-1929 et 1930. Ces subsides représentent généralement le huitième de la dépense.

1928:

Lazarets intercommunaux Lemberge-Renaix-Audenaerde ...	89,975.—
Berchem-Anvers, construction hospice ...	680,444.—
St-Nicolas (Waes), aménagement hôpital ...	5,935.—
Leeuw-St-Pierre, agrandissement hospice ...	48,000.—
Liège, Hospice Ste Agathe (aménagement) ...	7,200.—

1929 :

Schaerbeek, aménagement orphelinat ...	13,000.—
Bastogne, construction hôpital ...	52,000.—
Louvain, asile sœurs noires, aménagement	11,660.—
Bruxelles, Hôpital St Pierre ...	3,000,000.—
Bruxelles, clinique de psychiatrie (Hôpital Brugmann) ...	885,000.—
Châtelineau, aménagement hôpital ...	71,930.—
Mouscron, hospice, aménagement ...	11,600.—
Anderlecht, transformation hôpital ...	98,750.—
Ath, aménagement hôpital ...	5,281.—
Etterbeek, aménagement dépôt mortuaire de l'hôpital ...	12,897.—

1930 :

Stavelot, transformation hôpital ...	13,500.—
Baelen s/Nèthe, construction hospice ...	337,775.—
Louvain, transformation hôpital ...	348,300.—
Mouscron, construction maternité ...	66,900.—
Waesmunster, hôpital, aménagement ...	31,380.—
Charleroi, construction salle opération hôpital ...	9,400.—
Liège, sanatorium maladies mentales ...	2,000.—
Flandre orientale, construction loyauté ...	250,000.—

La Commission demande au Gouvernement d'examiner s'il n'y aurait pas lieu de majorer sa part d'intervention dans les constructions dont s'agit.

**

Un membre a demandé dans quelle proportion le subside de 750,000 francs inscrit au Budget (art. 80) à l'intention de la fabrique d'église de Chenois, commune de Latour, pour la construction d'une nouvelle église paroissiale, couvrirait les frais de cette construction. La réponse de l'honorable Ministre est que ce subside représente la totalité des frais de construction prévus.

**

Un membre a déploré que l'allocation de trois francs par jour accordée sur le Fonds commun aux aliénés séquestrés

Antwoord. — Toelagen verleend voor het bouwen van godshuizen gedurende de jaren 1928-1929 en 1930. Deze toelagen vertegenwoordigen gewoonlijk het achtste van de uitgave :

1928 :

Intercommunale ziekenhuizen Lemberge-Ronse-Oudenaarde ...	89,975.—
Berchem-Antwerpen, bouwen van een godshuis ...	680,444.—
Sint-Niklaas (Waas), inrichting hospitaal ...	5,935.—
Sint-Pieters-Leeuw, verruiming godshuis ...	48,000.—
Luik, inrichting Sinte-Agatha godshuis ...	7,200.—

1929 :

Schaerbeek, inrichting weezenhuis ...	13,000.—
Bastenaken, bouwen hospitaal ...	52,000.—
Leuven, inrichting gesticht zwartusters..	11,660.—
Brussel, Sint-Pieters hospitaal ...	3,000,000.—
Brussel, psychiatrische kliniek (Hospitaal Brugmann) ...	885,000.—
Châtelineau, inrichting hospitaal ...	71,930.—
Moeskroen, inrichting godshuis ...	11,600.—
Anderlecht, ombouwen van het hospitaal	98,750.—
Ath, inrichting hospitaal ...	5,281.—
Etterbeek, inrichting doodenhuis hospitaal	12,897.—

1930 :

Stavelot, ombouwen van het hospitaal ...	13,500.—
Balen-Nethe, bouwen van een godshuis...	337,775.—
Leuven, ombouwen van het hospitaal...	348,300.—
Moeskroen, bouw materniteit	66,900.—
Waasmunster, inrichting hospitaal ...	31,380.—
Charleroi, bouw operatiekamer hospitaal .	9,400.—
Luik, sanatorium voor geesteszieken ...	2,000.—
Oost-Vlaanderen, bouwen van een gesticht	250,000.—

De Commissie vraagt aan de Regeering of het niet-mogelijk zou wezen, hare toelagen voor bedoelde inrichtingen te verhoogen.

**

Een lid heeft gevraagd in hoeverre de toelage van 750,000 fr., art. 80 van de Begroting, verleend aan de kerkfabriek van Chenois, gemeente Latour, voor het bouwen van een nieuwe parochiekerk, de kosten dekte van dit gebouw. Het antwoord van den Minister luidt dat deze toelage al de geraamde kosten dekt van het bouwen.

**

Een lid heeft betreurd dat de toekenning van drie frank per dag, verleend op het gemeenschappelijk Fonds aan

à domicile, en vertu de la loi du 14 juin 1920, soit trop facilement retirée, par exemple quand la Commission administrative provinciale de contrôle ne trouve pas l'aliéné à domicile, mais vaquant à des tâches parfois éloignées. Il énonçait le vœu que la circulaire ministérielle du 12 octobre 1920, qui invite les commissions de contrôle à sévir, fût rapportée.

Interrogé, l'honorable Ministre de la Justice nous a communiqué la dite circulaire, dont les raisons, sont, paraît-il, toujours actuelles : il s'agit d'obvier à de nombreux abus qui se sont produits et tendant à faire octroyer sous prétexte de débilité mentale, des secours à charge du Fonds commun.

Voici comment s'exprime la circulaire :

« En 1891, le législateur avait cru que les formalités prescrites par la loi sur les aliénés constitueraient une première garantie contre les abus : nulle personne ne peut être séquestrée dans son domicile ou celui de ses parents ou des personnes qui en tiennent lieu, énonce l'article 25, si l'état d'aliénation mentale n'est pas constaté par deux médecins désignés, l'un par la famille ou les personnes intéressées, l'autre par le juge de paix du canton, qui s'assurera par lui-même de l'état du malade et renouvellera ses visites au moins une fois par trimestre

» Il est exact qu'avant qu'il eût été question de l'intervention du fonds commun au sujet d'un séquestré à domicile, ces formalités avaient suffi à empêcher les abus et cela s'explique. La demande de séquestration ne pouvait alors avoir d'autre objet que celui d'obtenir le pouvoir de séquestrer *effectivement* une personne, de la priver *effectivement* de sa liberté.

» Par cela même, les médecins et le juge de paix, conscients de leurs responsabilités, se montraient très circonspects dans la délivrance de leurs attestations.

» Les séquestrations n'étaient donc autorisées qu'à bon escient. Pouvant difficilement assurer au malade les soins de traitement et de surveillance, dont il eût été l'objet dans un asile et l'intérêt de la participation au fonds commun n'existant pas, les indigents s'abstenaient.

» A partir du moment où la loi vint dire que le séquestré à domicile aurait droit à l'intervention du fonds commun, la situation se modifia du tout au tout.

» Les demandes naturellement affluèrent : la séquestration n'est plus sollicitée, nous l'avons dit, que pour faire accorder des secours à l'indigent ou à sa famille. C'est le seul objectif généralement poursuivi et la possibilité de mettre des entraves à la liberté de la personne, qui résulte de l'accomplissement des formalités, reste purement théorique.

» La liberté individuelle n'est plus en jeu, mais seulement l'octroi d'un secours. Les médecins et le juge de paix n'ignorent point cela et croient pouvoir, dès lors, substituer à la rigueur une bienveillante tolérance.

de te huis gesequestreerde krankzinnigen, krachtens de wet van 14 Juni 1920, al te gemakkelijk wordt ingetrokken, bijv. wanneer de provinciale bestuurscommissie voor toezicht den krankzinnige niet te huis aantreft, doch aan het werk buiten en soms ver van zijn woning. Hij drukte den wensch uit dat de ministeriele omzendbrief van 12 October 1920, welke de toezichtscommissiën tot strengheid aanmaant, zou ingetrokken worden.

De Minister van Justitie, hierover ondervraagd, heeft ons bedoelden omzendbrief medegedeeld welke, naar het schijnt, immer op actueele gronden steunt : men moet de talrijke misbruiken verhinderen, die zich voordeden en er toe strekten een toelage ten laste van het gemeenschappelijk Fonds te bekomen, onder voorwendsel van geesteszwakte.

Ziehier den tekst van dezen omzendbrief :

« In 1891 had de wetgever gemeend dat in de formaliteiten voorgeschreven door de wet op de krankzinnigen, een eerste waarborg te vinden was tegen de misbruiken : naar luid van artikel 25, mag niemand in zijn woning of in deze zijner ouders of van personen die hun plaats innemen gesequestreerd worden, indien de toestand van krankzinnigheid niet door twee geneesheeren vastgesteld werd, van wie de eene aangewezen werd door de familie, de andere door den vrederechter van het kanton, die zich in eigen persoon op de hoogte te houden heeft van den toestand van den zieke en ten minste eens per trimester een bezoek moet afleggen.

« Het is waar dat vroeger, eer dat er sprake was van de tusschenkomst van het gemeenschappelijk Fonds ten opzichte van te huis gesequestreerde geesteskranken, deze formaliteiten volstonden om misbruiken te keer te gaan en zulks is aannemelijk. De aanvraag tot sequestratie kon toen geen ander doel hebben dan de toelating te bekomen om een persoon *werkelijk* te sequestreeren, deze *werkelijk* van zijn vrijheid te berooven.

» De geneesheeren en vrederechters, bewust van hun verantwoordelijkheid, waren dan ook zeer omzichtig bij het afleveren van hun getuigschriften.

» Bijgevolg werden de sequestraties slechts na ernstig onderzoek toegestaan. Daar de behoeftigen moeilijk den kranke konden verplegen en bewaken, zooals in een gesticht, en het belang aan het gemeenschappelijk Fonds deel te nemen nog niet bestond, onthielden zij zich van stappen te doen.

» Maar zoodra de wet bepaalde, dat de thuis gesequestreerde recht zou hebben op de tusschenkomst van het gemeenschappelijk Fonds, had er een heele ommekeer plaats.

» De aanvragen stroomden binnen : de sequestratie, wij hebben zulks gezegd, wordt alleen nog aangevraagd om bijstand te verkrijgen voor den behoeftige of zijn gezin. Over het algemeen, is dit het eenig oogmerk, en de mogelijkheid de vrijheid van den persoon te belemmeren, welke uit de vervulling van de formaliteiten voortvloeit, blijft louter theoretisch.

» Het gaat niet meer om de persoonlijke vrijheid, maar allen het verkrijgen van bijstand. Zulks is aan geneesheeren en vrederechter niet onbekend. Dezen meenen dan ook dat zij, in plaats van strengheid, een welwillende verdraagzaamheid aan den dag moeten leggen.

» Au surplus, les administrations locales ne se préoccupent pas de réfréner les abus, elles ne voient dans la mise à la charge du fonds commun que le bénéfice qui en résulte pour la bienfaisance communale.

» C'est de la sorte que la conception primitive s'est entièrement altérée. »

La circulaire conclut à la nécessité d'un contrôle permanent.

..

Enfin la Commission spéciale, à l'unanimité et avec une insistance particulière, regrette l'élévation excessive des frais de justice. Il en coûte vraiment trop pour obtenir, après des délais souvent considérables, un titre exécutoire. Les procès engagés en recouvrement de sommes modestes entraînent des débours qui font reculer le créancier et qui constituent une protection pour le débiteur malhonnête. Quant aux procès importants, le tarif des avoués aboutit à des obligations d'honoraires qui ne sont pas du tout en rapport avec les services rendus. Un avocat spirituel de chez nous a écrit que si les lenteurs et les frais de Justice n'écrasaient pas les justiciables, ceux-ci écraseraient la Justice sous le poids de leurs procédures. Il y a du vrai dans cette boutade. La Justice doit mûrir ses jugements et il ne peut être question de les rendre gratuitement. Mais l'excès en tout est un défaut et précisément la Commission spéciale estime que les frais de justice sont actuellement excessifs.

Au vote, le Budget a été rejeté à parité de voix.

Le Rapporteur,

EMILE JENNISSEN.

Le Président,

L. MEYSMANS.

» Daarenboven zijn de plaatselijke besturen niet haastig om de misbruiken te beteugelen, daar zij in de tusschenkomst van het gemeenschappelijk Fonds allen het voordeel zien hetwelk daaruit voor de gemeentelijke weldadigheid voortvloeit.

» Daardoor is de oorspronkelijke opvatting grondig gewijzigd geworden ».

Het besluit van den omzendbrief komt neer op de noodzakelijkheid van een bestendig toezicht.

..

Ten slotte, heeft de bijzondere Commissie, eenparig en met nadruk, het buitensporig bedrag van de gerechtskosten betreurd. De kosten van een uitvoerbaren titel, vaak na langen tijd verkregen, zijn werkelijk te hoog. De gedingen, ingesteld om de terugbetaling van geringe bedragen te bekomen, leiden tot uitgaven die den schuldeischer doen terugdeinzen en een bescherming uitmaken voor den oneerlijken schuldenaar. Wat de belangrijke processen betreft, loopt het tarief van de pleitbezorgers uit op de betaling van honoraria die geenszins verband houden met de bewezen diensten. Een geestige advocaat van ten onzent heeft geschreven dat, indien de traagheid en de hoge kosten van de gerechtelijke procedure niet de rechtzoekenden verpletterden, de rechtzoekenden zeker de gerechtelijke inrichting zouden verpletteren onder het gewicht van hun processen. Er is iets waars in dezen zet. Het Gerecht moet nadenken over de vonnissen en deze mogen niet kosteloos geveld worden. Doch het is nooit goed te overdrijven en de bijzondere Commissie vindt inderdaad dat de gerechtskosten thans overdreven zijn.

De begrooting werd, bij staking van stemmen, verworpen.

De Verslaggever,

EMILE JENNISSEN.

De Voorzitter,

L. MEYSMANS.